

## Ünnepi könyvhét '79

## Jubileumok jegyében

...évről évre országos könyvnap tartassék, amely könyvnap a magyar kultúrának egyetemes nemzeti ünnepe legyen; intőjele legyen a magyar lelkiismeretnek, azokra a kötelességeire nézve, amelyekkel a magyar irodalomnak, a magyar íróknak és a könyvek tartozik; és széles körű propagandával teremtse meg ország-szerte — a legkisebb faluban éppúgy, mint a városokban — a magyar könyv szeretetét! — Supka Géza újságíró, a Literatura szerkesztője tette ezt a felhívást 1927 májusában, s ennek nyomán rendezték meg 1929 kora nyarán, ötven évvel ezelőtt, az első könyvhetet. A könyvnap és könyvhét gondolatának megszületése óta fél évszázad telt el. Az idei ünnepnek (június 1—8.) különös jelentőséget ad, hogy ebben az évben ünnepeljük XX. századi irodalmunk két kiváló alkotójának, Móricz Zsigmondnak és Móra Ferencnek századik születésnapját, s ezt az évet az UNESCO nemzetközi gyermekévvé nyilvánította.

Az országos megnyitóra június 1-én kerül sor Budapesten, a Blaha Lujza téren. A könyvhetet Dobozó Imre Kossuth-díjas író, a Magyar Írók Szövetségének elnöke nyitja meg. A szegedi könyvhetet is aznap nyitják, déli 12 órakor a Károly utcai könyvtárban, dr. Csukás István egyetemi tanár, a JATE bölcsészettudományi karának dékánja mond ünnepi beszédet. A programban közreműködik Nagy Zoltán, a Szegedi Nemzeti Színház művésze és a MÁV művelődési ház zenekara. Még aznap ünnepi irodalmi estet rendeznek a Kisszínházban, ahol a könyvheti programot összekapcsolják a Móra-centenárium egyik legfontosabb eseményével. A Mórara emlékezzünk című műsorban többek között fellép Gregor József, Mentés József, Nagy Zoltán, Egervári Klára, Karádi Judit, a Szegedi Szimfonikus Zenekar, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Kodály és Mozart gyermekkórusa. Másnap, június 2-án az Ifjúsági Házban este fél 6-kor Volt egy szent szándékunk: gyönyörűket írni címmel irodalmi összeállítás hangzik el a Móricz- és a Móra-centenárium alkalmából. A műsorban, melyet Tarján Tamás irodalomtörténész vezet,

közreműködik Kohut Magda, Venczel Vera, Horváth Ferenc, Kovács P. József és a Poeton együttes. Még egy jelentős irodalmi estre kerül sor, június 5-én a Bartók Béla Művelődési Központban a Mozgó Világ című folyóirat munkatársait látják vendégül, Veress Miklós főszerkesztő vezetésével. A könyvhét szegedi programjában író-olvasó találkozókat, dedikálásokat, rendezvényeket, előadásokat, művészi műsorokat, irodalmi színpadi bemutatókat láthatunk majd. A szegedi programok vendége Cseres Tibor, Csúrika István, Fenékel Judit, Hegedűs Géza, Herédi Gyula, Jókai Anna, László Bencsik Sándor, Mándy Iván, Mezei András, Rónaszegei Miklós, Takács Tibor.

A könyvhétre 105 új mű jelenik meg, melyet a szegedi könyvtár 12 pavilonjában, az Aradi vértanúk téren, az Északi városrészben, Tarjánban és Odesszában felállított könyvsátrakban árúsítanak; a könyvpavilonokat az IKV KISZ-filateljai varázsolják újjá. A könyvuticában naponta délután 4 órakor irodalmi színpadok lépnek fel. Ismételt megjelennék a hagyományos féléru antológiák. Eg és föld között címmel szovjet írók új elbeszéléseit adják közre. A Szép versek 1978 nyolcvan kortárs költő verselnek tavalyi termékeiből nyújt válogatást; a Körkép '79 harminchárom mai író elbeszélését gyűjtötte csokorba; a Rivalda 77—78 hat színdarabot válogatott a legutóbbi színházi évadból, az Írószemmel 1978 pedig huszonkét szerző 28 riportját fogta kötetbe. A verses-könyvkiadatló kiemelésre érdemes az erdélyi magyar költő, Kányádi Sándor Fekete-piros versek című gyűjteménye, Keresztúry Dezso Így élttem című kötete, Simon István Gyönyörű terem című posztumusz válogatása, Vargyas Lajos Baladás-könyve, Zelk Zoltán Mindennapi halálom című könyve, melyben az utóbbi évek verseit gyűjtötte egybe, és a Klasszikus orosz költők című kétkötetes gyűjtemény, mely az orosz költészet évszázadait mutatja be az első emlékektől Majakovszkijig. A prózakötetek között lát napvilágot Cseres Tibor nagy igényű regénye, a Parázsna szobrok, Dobozó Imre a felszabadulás után játszó

dó Hatalom nélkül című regénye, Karinthy Ferenc két kisregénygyűjteménye, Illés Endre írók két háború között című válogatása, Mándy Iván A trafik című emlékregegye, Örkény István Négyszeres regény című munkája, Végh Antal az ötvenes évek első felének debreceni református kollégiumába elvezető Akkor májusban esett a hó című munkája. A külföldi regények közül bizonyára sokakat érdekel majd Kosztasz Aszimakopulosz Rabok nemzedéke című háborús regénye, Peter Handke elbeszélésnyi életregénye, a Vágy nélkül, boldogtalan és André Malraux Lázár című esszéregénye.

A politikai és történeti kötetek között jelent meg Aczél György cikkeinek és előadásainak gyűjteménye A kor, amelyben élünk címmel. Két könyv is foglalkozik a nemrégiben hazakerült magyar koronával, egyik a korona regényét dolgozza fel, a másik gazdagon illusztrált kötet, a történeti forrásokat tárja fel. Napvilágot lát a négy kötetre tervezett A magyar sajtó története című kiadvány első darabja, mely a kezdeti emlékektől az 1848-as polgári forradalomig kíséri nyomom a hírlapok és folvóiratok történeti, irodalomtörténeti állomását, és koronként változó intézményrendszerét. A Kaleidoszkóp című új sorozat hat kötete a rádió nagy sikerű dokumentumjátékainak legjavát tartalmazza.

A néprajz iránt érdeklődők bizonyán örömmel forgatják majd Balassa Iván és Ortutay Gyula Magyar néprajz című könyvét, s a Magyar Néprajzi Lexikon most megjelenő második kötetét. Megjelenik a Művészet '78 című almanach, mely a sorozat immár harmadik kötete. Nagy László prózaíró hivatékát gyűjtötték egybe az Adok nektek aranyveszést című kötetben. László Gyula Borsos Miklós műhelybe vezet el bennünket. A nemzetközi gyermekévre az ünnepi könyvhéten a két, száz éve született írónak, Móricznak és Mórának több könyve jelenik meg. A gyerekek részére pályázatot is kiírt az Állami Könyvtárterjesztő Vállalat Legkedvesebb mese- vagy regényhősm című. A beküldési határidő augusztus elsejéig.

T. L.

## Államigazgatási ankét

A Csongrád megyei tanács végrehajtó bizottsága és a Magyar Jogász Szövetség Csongrád megyei elnöksége tegnap, pénteken délután Szegeden, a megyei tanács székházában államigazgatási ankétot rendezett.

Dr. Bozó Sándornak, a megyei tanács vb-titkárának megnyitóját után dr. Varga József államtitkár, a Minisztartanács Titkárságának vezetője az államigazgatás továbbfejlesztésével kapcsolatos időszakos feladatokról beszélt. Referátumában szövege a szocialista állam, valamint az államigazgatás szerepéről; a politika és a jogalkotás kapcsolatáról; a jog és az államigazgatás összefüggéseiről, és végül olyan egyéb kérdésekről, amelyek az államigazgatással összefüggnek. Az államtitkár előadása befejezése után — az ankétot is jelenlévő — Csongrád megyei tanács titkarságának, szakigazgatási és más szervek vezetőinek írásban benyújtott kérdéseire válaszolt.

Az államigazgatási ankét dr. Kemes Béla egyetemi docens, a Magyar Jogász Szövetség megyei elnökének zárószavával ért véget.

## A szegedi könyvtárügyért

„A szegedi könyvtárak munkájának összehangolását és javítását” kívánták megvalósítani a 25 évvel ezelőtti értekezlet résztvevői; 1954. május 25-én alakult meg a Könyvtárközi Bizottság. Működésének első évében bebizonyosodott: a szegedi könyvtárosoknak és a kulturális élet irányítóinak, szervezőinek ez a fóruma hasznosan tevékenykedhet a városi könyvtárügy mozdításáért. Rendkívüli aktivitással dolgoztak a bizottság tagjai: üléseiken áttekintették a város különböző könyvtárhálózatának helyzetét. Foglalkoztak az üzemi és az iskolai könyvtárakkal, a tudományegyetem könyvtárával, valamint a Somogyi-könyvtár közötti munkamegosztás kérdéseivel. Nagyigényű tervük volt Szeged bibliográfiájának összeállítása, megjelentetése — mely, sajnos, máig terv maradt.

Az országban elsőként megalakult szegedi Könyvtárközi Bizottság ma is fontos szakmai fóruma Csongrád megye és a város könyvtárosainak, a tanács, a szakszervezeti hálózat, a tudományos és az iskolai könyvtárak vezető szakembereinek. 1974-ben, újjáalakulásakor a következőképpen határozta meg a feladatokat a

bizottság tagjai: rendszeresen megbeszélnek a könyvtárpolitikai, a működéssel összefüggő tudományos, szervezési és egyéb szakkérdéseket; terveket, javaslatokat dolgoznak ki a könyvtárügy továbbfejlesztése, a szolgáltatásokat tökéletesítése érdekében; összehangolják adatait; kölcsönösen informálják egymást az állományfejlesztés kérdéseiről, a gyűjtőkör meghatározásáról. A Könyvtárközi Bizottság, mint szakmai tanácskozó szerv évente legalább négyszer ülésezik, meghatározott munkaterv szerint.

A jubileum alkalmából ünnepi ülést tartottak Szegeden: dr. Karácsonyi Béla, a JATE könyvtárának igazgatója üdvözölte a résztvevőket, köztük a ma már nyugdíjas könyvtárosokat, akik alapító tagjai voltak a bizottságnak. Dr. Péter László, a Somogyi-könyvtár tudományos főmunkatársa, akla Könyvtárközi Bizottság egyik alapítója, az elnöke volt, visszaemlékezett a könyvtárosok e szakmai fórumának megalakulására és méltatta jelentőségét. Az évfordulóra a Somogyi-könyvtár megjelentetett egy, a bizottság eddigi munkájáról áttekintést adó füzetet is.

## Műsorajánlat

Hangversenyt rendez a ge-dói Általános Iskola kórusa ma, szombat délután 4 órai kezdettel. A koncerttel egy időben az iskolában kiállítás is nyílik a tanulók munkáiból. A hangverseny programjában többek között Purcell-, Kodály- és Bárdos-művek szerepelnek. A kórust vezényli: Meszlényi Lászlóné.

Diaporámaestet rendeznek az Ifjúsági Házban ma, szombat este fél 8 órakor. Kocsis Iván és Magyar Ferenc bemutatóprogramjában, a Decrescendo, a Szentend-re, az Úvegformák, a Char-lotte imája és a Fény című alkotások szerepelnek.

Gyermeknapi mesedélután rendeznek ma, szombat délután 4 órakor az Építőipari Szövetkezet Lenin kör-út 63. szám alatti klubjában. Közreműködik a Bartók Béla Művelődési Központ Csiribiri gyermekszíntársulat csoportja.

Az Olajbányászat a gyermekekért címmel meghirdetett gyermekrajzpályázatra

érkezett pályaművek leg-szebb darabjaiból nyílik kiállítás holnap, május 27-én délelőtt 10 órakor a Nagyalföldi Kőolajkutató Vállalat Lenin körút 47. szám alatti székházában, az olajipari dolgozók klubjában.

A Munka és műveltség, a szocialista brigádok megyei kulturális mozgalma záróvetélkedőjét, a megyei döntőt rendezik meg holnap, május 27-én délelőtt 9 órai kezdettel az Ifjúsági Házban.

A Számonkérés, valamint a Múlt és Jövő című dokumentumfilmeket vetítik a Móra Ferenc Múzeum múzeumi matiné-sorozatának keretében holnap, május 27-én, délelőtt 11 órakor.

Tollaskodó szél címmel irodalmi műsort rendeznek Makra Vilmos írásából holnap, május 27-én este 7 órakor az Ifjúsági Házban. Közreműködik Balogh Tibor művészetszociológus és Rácz Tibor szín-

művész. Ugyancsak az Ifjúsági Házban május 28-án este 8 órakor Hol van a színpad? címmel Maros Gábor előadást rendezik meg, közreműködik Lelkes Péter és Gyarmati István. A színművész előadást ugyanazon a napon délután 6 órakor a KISZÖV-klubban (Arany János utca 9.) is megtekinthetik az érdeklődők.

Kaspar Karolos Trikolidisz vezényli a szegedi szimfonikusokat május 28-án, este 8 órai kezdettel a dóm-ban. A műsoron: Reger és Bruckner művei.

Kass János lesz a Móra Ferenc Múzeum Beszélgetés kortárs művészekkel-sorozatának vendége május 28-án este 6 órától a múzeum dísztermében. A művészettel dr. Trogmayer Ottó, a múzeum igazgatója beszélget.

A Juhász Gyula Művelődési Központ műgyűjtők klubjában május 28-án délután 5 órai kezdettel tartanak összejövetelt. Gregor József énekel ope-raidákat május 28-án 19 óra 5 perces kezdettel a rádió harmadik műsorában.

Molnár Zoltán

## A vereség

28.

De a gyerek felsírt. Egyik lavóról a másikba emelte a baba az asztalon. Igen, sirt, Keservesen; előbb csak panaszos, miakolással, mint egy kismacska, de aztán hangosabban. Semmi mást nem is lehetett hallani, csak ezt a sírást.

— Fiú!... Fiú!

Mondta a baba többször is, de András ebből még nem értette. Csak azt érezte, hogy él.

Külön oda kellett menni hozzá. A baba megfogta az inge gallérját, megrázta:

— Fia van, érti?!

— Ertem — szólalt meg akkor báján. Úgy érezte, hogy egy kicsit hülye mosollyal elmosolyodik.

— Na jó, ha érti. Hát akkor most már húzódjon, jó, valamivel küljebb! — Anyásan a lapockájára paskolt, mint egy gyereknek, és kituszkolta a konyhába.

Leült ott csendesen, s csak nézett maga elé. A jövő-menés fázékkal, lavórral, törülközővel még nem szűnt meg körülötte. Csak őt már ebből valahogy kikapcsolták. A paraszasszony is úgy szólt hozzá, mellette elmentében vagy két szót — fel sem fogta, mit —, valami olyan részvételfélével, mintha sajnálni kellene őt azért, amit az imént végigszenvedett. Ami nem férfinak való... Hát nem.

Az maradt még meg benne leginkább, ahogy a fiú, a kis fekete fejével, kezd kinyomakodni az anyjából... Meg persze az Aranka szorítása a csuklóján.

Meg is nézte a csuklóját. Akárhoa kötélen csüngött volna; vagy ló farához kötve húzták volna egy darabig. Bár némely helyen egészen világosan, félreismerhetetlenül véődött bele a véres körörmnyom. Hát melletted voltam, Aranka, veled voltam, segítettam.

Egyszer tányért, kanalat tettem elé. Meg is fogta a kanalat, mert rászóltak, de csak tartotta a kezében, bámult, s nem mártotta bele az ételbe.

Közben újra hallotta a lövöldözést. Igen, amolyan lövöldözés volt ez, nem szabályos ütközet. Minden irányból, összevissza lehetett hallani lövéseket, sorozatokat, dördöléseket.

Egyszer egy szekér is elnyikorgott a ház előtt, az utcán. Lassan ment, talán óvatosságból, bizonyára sebesülteket vihetett. Ahogy ezt elképzelte, hogy sebesülteket nyoszörget itt kint az utcán, önkéntelenül tápázkodni kezdett. Hanem az asszony éppen kijött a szobából, fogta, s visszanyomta a szekre.

— Egyen hát! Miért nem eszik?

— Azt hiszem, visszajön a barátom. — Ezt mondta, s csak később jött rá, hogy nem arra válaszolt, amit kérdeztek.

Hát ez már... Nem is azért, mert szégyellte, mit szégyelljen ő most? De jó, na, kezében a kanál... odafordult vele még egyszer az ételhez. Valami sűrű leves volt; belekort. Megérezte az illatát is; lengikább talán pirított-hagyma-illata volt ennek a levesnek.

A gyerek sírt; kihallatszott.

Érdekes, hogy ez a kis vékony sírás áthallatszott a kinti fegyverrovgáson meg a háziak benti jövés-menése lármáján, csörömpölésén.

De Arankából nem hallatszott egy szusz se.

Be kellene menni Arankához. Furcsa, hogy addig bent lehetett, most meg, amikor a férfiakat már igencsak be is szokták érezni, most meg itt ültetnek.

Aztán Kovács jutott eszébe. Hogy Kovács meg, ugye, jöhetne. Vagy talán még az volna jobb, ha nem jönne? Persze, nyilván. De hát ha nem jönne, akkor voltaképpen nem lehetne tudni, hogy azért nem jön-e, mert mégsem sikerült a román támadás, és mi nem vonulunk vissza, vagy azért nem jön, mert baja esett. Ejnye, valahogy okosabban kellett volna vele megegyezni.

Mégis evett néhány kanál levest. De nem kívánta. S megint csak ült a kanállal a kezében, és bámulta a tányért maga előtt.

Egyszer verték a kaput.

Váratlanul csak elkezdtek verni. Mi a fenének verni a kaput, amikor nyitva van?

Fel is állt, hogy kimenjen. Vajon Kovács bolondult-e meg, hogy veri, ahelyett, hogy bejönne, vagy valaki más veri?

(Folytatjuk)